

De jas van Don Bosco

1. de zwarte jas

de kleren maken de man

Doel

De jongeren leren via de verhalen de figuur van Don Bosco beter kennen. Aan elk verhaal worden enkele creatieve activiteiten gekoppeld.

In dit eerste verhaal wordt geen voorwerp uit de jas van Don Bosco voorgesteld, maar wordt **de jas zelf (de toog of soutane)** voorgesteld en verduidelijkt. Dit soort jas is toch wat bijzonder voor de leerlingen. Het verhaal zoomt in op **het moment waarop Don Bosco deze jas krijgt en wat dit moment voor hem betekent.**

Werkwijze

Centraal in de verhaallijn voor de tweede graad staat de zwarte jas van Don Bosco. In de jas zijn enkele kleine zakjes ingenaaid. Hierin zitten enkele voorwerpen: een kastanje, een horloge, een bril, naald en draad, ... Bij ieder voorwerp hoort een verhaal.

Aan de hand van de voorwerpen laat je de leerlingen kennismaken met gebeurtenissen uit het leven van Don Bosco die als een door hem vertelde herinnering zijn uitgewerkt. Na het verhaal kan je aan de slag met de suggesties voor klasactiviteiten.

Het verhaal

Met het verhaal dat hieronder uitgeschreven staat kan je op verschillende manieren aan de slag. Als je als leerkracht wel over wat toneeltalent beschikt en graag vertelt, kan je zelf de jas aantrekken. Zo kan je als het ware in de huid van Don Bosco kruipen en vertel je het verhaal als een levendige herinnering vanuit de ik-persoon. Je kan het voorwerp dat in het verhaal centraal staat dan uit een zak van de jas opdiepen ... en het verhaal starten zoals hieronder uitgeschreven. Deze werkwijze is volgens ons de interessantste: Don Bosco was zelf een geboren verteller én een verhaal vertellen is boeiender voor de leerlingen dan dat het voorgelezen zou worden.

Zie je het toch niet zitten om als verteller dit verhaal te brengen, dan kan je er ook voor kiezen om het verhaal te printen als een oude brief en deze enveloppe bij het voorwerp in de zak te steken. Zo kan je het gewoon voorlezen, of eventueel zelfs elke keer een andere leerling uitnodigen op ontdekking te gaan in de zakken van de jas. De leerling kan dan zelf 'als Don Bosco' op een stoel voor de klas gaan zitten en de brief voorlezen voor de anderen. Een ander idee is om het verhaal door de leerlingen zelf te laten brengen, maar hiervoor is voldoende tijd en voorbereiding nodig. Per groepje kan men een verhaal voorbereiden om het voor de andere leerlingen te brengen.

De zwarte jas

“Hallo allemaal, weten jullie wie ik ben? Misschien herkennen jullie me vooral aan de kleding die ik draag. Of misschien kennen jullie me wel helemaal niet? Dan wordt dit een leuke kennismaking. Ik ben Don Bosco en ik ben een priester. Dat kan je zien aan deze zwarte jas die ik draag. In de tijd waarin ik leefde, was deze jas een heel gewoon kledingstuk waar de mensen aan gewend waren. En ze wisten ook meteen wat ik doe: ik ben een priester. Deze jas kan je wat vergelijken met een uniform. Dat kennen jullie wel he, uniformen.. Jullie dragen er misschien zelf wel eens één. Zijn er hier leerlingen bij die bij een jeugdbeweging zijn? Of een voetbalclub? Of een andere club? Of misschien is je mama wel politieagente? Of werkt je nonkel als verpleger of zo? Er zijn veel beroepen die ook een eigen uniform hebben, he. Ik heb ook gehoord dat er zoiets bestaat als de Dag van de Jeugdbeweging en dat jullie dan ook allemaal in uniform naar school mogen komen! Dat klinkt echt wel leuk.

Wel, ik heb dit 'uniform', deze zwarte jas elke dag van mijn leven gedragen vanaf het moment dat ik hem gekregen heb tot aan mijn dood. Dat is best wel bijzonder he. Natuurlijk was het niet elke dag dezelfde zwarte jas, ik heb er zo wel enkele exemplaren

in mijn kast hangen. We moeten allemaal toch wel een beetje proper voor de dag komen, nietwaar, haha!

In mijn jas zitten heel wat dingen waar ik mooie verhalen over kan vertellen, maar dat komt later nog wel eens aan bod. Vandaag wil ik jullie graag vertellen over het bijzondere moment in mijn leven waarop ik deze jas gekregen heb. Ik weet het nog heel goed ... Het was 25 oktober 1835, vijf dagen voor ik in het seminarie zou binnentreden. Het seminarie is een soort van school waar je naartoe kan gaan om priester te worden.

Mijn zwarte jas kreeg ik uit de handen van de pastoor van mijn dorp, Castelnuovo. Het was echt een bijzonder moment voor mij. Mijn mama en de rest van de familie waren er, en ook vele dorpsgenoten. Ze waren trots op me en hadden zelfs gespaard en centjes samengelegd om die zwarte jas voor mij aan te kopen. Dat maakte die jas voor mij nog waardevoller.

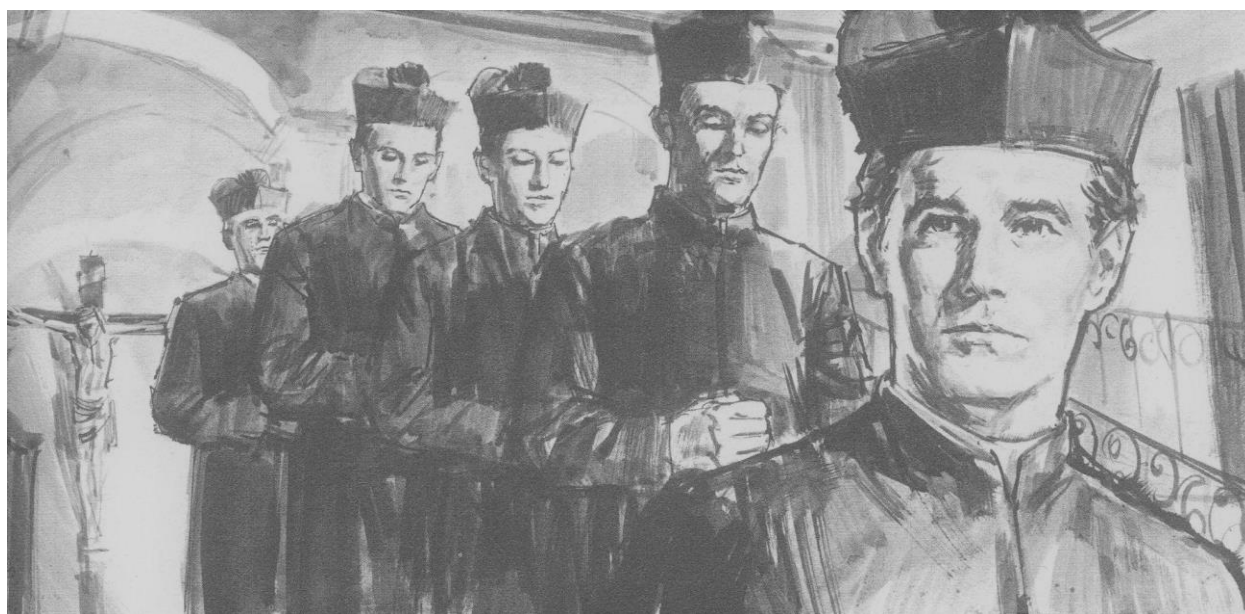
Het aantrekken van deze jas, we noemen dit ook wel een toog, was een manier om aan mezelf en alle anderen duidelijk te maken dat ik me vanaf dan met inzet en toewijding zou bezig houden met priester worden, en ik had me voorgenomen 'een goede priester' te worden. Het is namelijk niet de jas waar het omgaat, maar wel de mens die eronder zit. Dat snappen jullie wel, he? Door het dragen van bepaalde kleren kan je wel iets tonen over wie je bent of waar je voor staat, maar het is toch nog steeds de persoon die de kleren draagt die echt kan laten zien in zijn gedrag wie hij is en waar hij voor staat.

Mijn mama dacht er net zo over. Natuurlijk glom ze van trots op die dag. Een zoon die priester zou worden was iets om best fier op te zijn. Maar toch was haar enige bezorgdheid dat ik een goede priester zou worden. Ze gaf me zelfs een waarschuwing mee. Ik zal het nooit vergeten. Ze zei: "Giovanni, als je niet de kracht kan opbrengen om een goed priester en een goede herder voor de mensen te zijn, als je niet bereid bent je leven in te zetten voor de dienst van God en voor je medemensen, die aan je zorg

worden toevertrouwd, dan kan je het priesterkleed beter uittrekken. En als je ooit een rijke pastoor zou worden, dan zou ik je niet meer willen kennen.”

Ja, zo was mijn moeder. Wat een wijze raad om mee te krijgen op zo'n bijzonder moment! Wel, ik ben zeker geen rijke priester geworden en ik denk dat mijn moeder trots op me is kunnen zijn. Mijn zwarte jas stond er niet om bekend erg proper te zijn. Niet omdat ik er niet goed voor zorgde, maar omdat ik me altijd helemaal heb gegeven in mijn werk met de jongeren in Turijn. Mijn jas was zwart en vuil van mijn bezoeken in de gevangnissen en het rondwandelen in de niet zo frisse buurten van de stad. Hij hing vol zand en modder en gras van al mijn meespelen met de jongens en de vele wandelingen die we maakten. Mijn jas was vaak tot de draad versleten, want ik stak liever mijn centen in andere zaken dan in mijn kleding. De zakken van mijn jas waren altijd wel gevuld met wat snoep of kleinigheden om uit te delen. Er zaten ook vaak vaak vlekken op van de vele handen die aan mijn mouwen trokken om wat tijd, aandacht en een vriendelijk woord.

Ja, deze zwarte jas is me zeer dierbaar en heeft me trouw vergezeld op al mijn belevenissen. En als jullie dat fijn vinden, zullen we een volgende keer eens samen op ontdekkingstocht gaan in mijn jaszakken. En dan zullen er nog wel wat mooie verhalen te vertellen zijn!

Activiteiten

Vragen staat vrij - De lege stoel van Don Bosco

Dit eerste verhaal is een mooie gelegenheid om de leerlingen de kans te geven om vragen te stellen aan Don Bosco. Geef hen elk papier en pen en laat hen enkele vragen opschrijven die ze aan Don Bosco zouden willen stellen. Je kan de vraagstelling vrij laten of toespitsen op dit verhaal op de jas. Verzamel al deze vragen in een doosje of in een hoed. Plaats een lege stoel in het midden van de kring. Hang er de jas van

Don Bosco over. Laat een leerling met een onschuldige hand een vraag uit de doos trekken en hardop voorlezen. Alle leerlingen mogen even nadenken. Wie denkt een antwoord op de vraag te kunnen geven, mag op de stoel gaan zitten en in Don Bosco's plaats antwoorden op de vraag van de klasgenoot. Er kunnen meerdere leerlingen met antwoorden komen. Dat maakt het extra boeiend. Als er niets komt, kan je ook zelf als leerkracht op de stoel gaan zitten en een antwoord proberen te formuleren.

Peptalk in je jas

Mamma Margherita gaf haar zoon een wijze raad mee. Hij heeft deze raad altijd gekoesterd. Ontwerp met je leerlingen etiketten met een bemoedigende quote of goede raad. Bestel deze etiketten en deel ze daarna uit in de klas. Wie wil kan thuis aan de ouders vragen om dit etiket in een (favoriet) kledingstuk te strijken.

Knutsel zelf een biretta (hoedje van Don Bosco)

Het hoedje van Don Bosco, in het italiaans een biretta genoemd, is een voorwerp waaraan we Don Bosco heel snel herkennen. In de bijlage 'Het uniform' van Don Bosco' vind je wat meer uitleg over dit typische priesterhoedje. Je vindt in de bijlagen ook enkele PDF's met stappenplannen waarmee je zelf aan de slag kan gaan om zo'n hoedje te maken met je leerlingen.

Kleren maken de man/vrouw (of niet?)

We trekken kleren aan om ons prettig te voelen, om mooi te zijn, om indruk te maken, om ons te beschermen, om onszelf warm te houden, om iets duidelijk te maken, om onszelf te tonen of net te verstoppen, om te behoren tot een groep of net niet ... Laat de leerlingen een collage maken van de verschillende soorten kleren die zij zelf dragen. Laat ze erbij noteren waarom ze die kleren dragen: omdat ze ze mooi vinden, omdat het moet, omdat het hoort bij de gelegenheid, omdat ze zich beter voelen in die kleren, ... Wissel in een grote kring uit over wat kleding voor hen betekent. Geef ieder de kans om te vertellen met welk kledingstuk uit hun eigen kleerkast ze zelf een bijzondere band mee hebben en waarom.

Kleren houden de man niet tegen

Don Bosco stond erom bekend heel vaak mee te spelen met zijn jongens. Zijn soutane/toog hield hem niet tegen plezier te hebben en actief met hen mee te ravotten.

Je kan met je leerlingen samen op zoek gaan op het internet naar leuke foto's van priesters die zich aan het uitleven zijn in net zo'n lange jas als Don Bosco. Goede zoektermen hiervoor zijn: soutane, toog, cassock (Engelse benaming voor een soutane), priester, sport, play, ...

Gebaseerd op deze foto's kunnen jullie samen een sportieve activiteit uitwerken waarbij een aantal van de sportiviteiten (vb. voetballen, tennissen, basketten, ...) van de foto's ook door jullie klas zelf eens geprobeerd worden in een lang kleed. Bedenk er een leuke naam voor zoals bv. 'De Olympische Spelen van de Soutane' of de Don Bosco Games.

Je kan natuurlijk zelf naar eigen voorkeur vraagjes of creatieve opdrachjes toevoegen.

Materiaal

- de zwarte jas van Don Bosco
- magazines om kleren uit te knippen en collages te maken, pdf's biretta

